

SPRAWOZDANIE Z UDZIAŁU W POSIEDZENIU IASC COUNCIL W RAMACH ARCTIC SCIENCE SUMMIT WEEK 2020

Miejsce i termin: Z uwagi na pandemię spotkanie, które miało odbyć się w Akureyri na Islandii w dniach 27-30.03.2020 zostało przeprowadzone w tym terminie, ale w formie spotkań on-line na platformie Zoom

Uczestnicy: dr hab. Michał Łuszczuk (UMCS w Lublinie), Zastępca Przewodniczącego Komitetu Badań Polarnych PAN - delegat Polski w IASC Council

Cel i przebieg spotkania:

Posiedzenia Rady IASC (IASC Council) oraz grup roboczych IASC (IASC Working Groups) to spotkania o charakterze organizacyjno-decyzyjnym ukierunkowane na rozstrzygnięcie kluczowych spraw dla działania tej najważniejszej dla nauk arktycznych organizacji międzynarodowej.

Z uwagi na okoliczności spowodowane wybuchem pandemii COVID-19 organizatorzy ASSW 2020 odwołali 10 marca 2020 posiedzenia w Akureyri, zaś zaplanowane spotkania w znakomitej większości zostały zorganizowane na platformie komunikacyjnej ZOOM. Ocenia się, iż we wszystkich wydarzeniach w ramach ASSW2020 online wzięło udział ok. 620 uczestników.

Z uwagi na udział w obradach IASC Council uczestników z państw leżących w różnych strefach czasowych spotkania zostały rozdzielone oraz skrócone. Brałem udział w posiedzeniu otwartym – tzw. discussion 1 (8:00-10:00 GMT) oraz posiedzeniu zamkniętym tzw. closed session (13:00-15:00 GMT).

Posiedzenie otwarte rozpoczął Prezydent IASC Larry Hinzman, który powitał wszystkich uczestników i pokrótce omówił kwestie techniczno-organizacyjne spotkania w formie online. Przewodniczący przedstawił porządek obrad, a następnie przeszedł do prezentacji swojego sprawozdania. Odniósł się w nim do pandemii COVID-19 i wezwał członków IASC, aby starali się służyć pomocą wszystkim potrzebującym ze środowisk naukowych, z których pochodzą, a jednocześnie dążyli do rozwijania wiedzy naukowej o Arktyce. Prof. Hinzman podkreślił również znaczenie IASC w jej trzydziestoletniej historii jako głównego organu wspierającego postęp w nauce o Arktyce. Na koniec Prezydent podziękował Sekretarzowi Wykonawczemu IASC doktorowi Allenowi Pope'owi za jego zaangażowanie na rzecz IASC w okresie ostatnich 3 lat , (dr A. Pope jesienią 2020 podejmie pracę w amerykańskiej National Science Foundation). Uczestnicy spotkania podziękowali oklaskami dr Pope. Tekst wystąpienia Prezydenta jest dostępny [on-line](#).

Następnie głos zabrał dr A. Pope, który w swoim sprawozdaniu podziękował pracownikom sekretariatu IASC oraz wolontariuszom za ich pracę nad organizacją i podczas przebiegu ASSW 2020. Następnie sekretarz zwrócił uwagę Rady na kilka punktów porządku obrad wymagających szczególnej uwagi, tj. sprawozdanie z analizy państw członkowskich, prezentacja wyników prac grup roboczych, aktualizacja planu implementacji Strategii IASC, przyznanie medal IASC, sprawozdań z prac grup roboczych, w tym też raport o stanie nauki o Arktyce 2020. Sekretarz skorzystał również z okazji, aby podziękować IASC za możliwość współpracy organizacją.

W kolejnym punkcie posiedzenia przedstawiony został raport dotyczący specyfiki organizacyjnej poszczególnych państw w zakresie ich zaangażowania w IASC. W ramach przeprowadzone badania odpowiedzi udzieli przedstawiciele wszystkich 23 państw członkowskich IASC. Wyniki ankiety - zawierające zarówno najczęstsze odpowiedzi, jak i wyjątkowo cenne odpowiedzi - zawarto w raporcie, którego celem jest prezentacja norm funkcjonowania państw członkowskich w ramach IASC. Raport to zatem swoisty przegląd dobrych (lub mniej dobrych) praktyk, który ma stymulować organizacje członkowskie do udoskonalenia swojego zaangażowania w IASC. Raport dostępny jest [on-line](#). Z uwagi istotę sprawy Raport jest załącznikiem do niniejszego sprawozdania.

Następnie obrady poświęcono prezentacji aktualnych informacji na temat współpracy IASC z innymi organizacjami realizowanej w ramach tzw. Memorandum of Understanding. Rada pozytywnie zaopiniowała stan i zakres realizowanej w ten sposób współpracy. W ramach tego punktu przedstawiona została prezentacja FARO - organizacji partnerskiej IASC – pokazująca jaki rodzaj współpracy i współdziałania rozważa FARO w odniesieniu do planu strategicznego IASC.

Kolejnym punktem obrad było przedstawienie Radzie zaktualizowanego raportu z wdrażania Strategii IASC 2018-2023, w którym znalazły się informacje o zrealizowanych, trwających oraz nowych działaniach IASC. Dokument jest dostępny [tutaj](#). Z punktu widzenia Polski istotne punkty z tego raportu dotyczą: (1) analizy raportu dotyczącego specyfiki organizacyjnej poszczególnych państw w zakresie ich zaangażowania w IASC, (2) zakończenia prac grupy roboczej ds. regulaminu (w której brałem udział) i przedstawienia nowej wersji dokumentu [IASC Handbook](#), (3) rozwijania działania Forum of Arctic Science Funders (kwestia ta została już przekazana do Naczelnika Wydziału Finansowania Międzynarodowej Współpracy Naukowej w Departamencie Nauki MNiSW Pana T. Jałukowicza, który wziął udział w spotkaniu w tej sprawie zorganizowanym on-line w ramach ASSW 2020 w dniu 30.03.2020) i (4) propozycji dyskusji na temat włączenia w przyszłości do działalności IASC przedstawicieli nauk technicznych.

Następnie przedstawiono wyniki prac dwóch grup roboczych - regulaminowej (referował Henry Burges) oraz ds. włączenia do IASC przedstawicieli arktycznych ludów rdzennych

(referował Sten Lund). Ta druga kwestia wywołała dyskusję, w której dominował pogląd o konieczności podejmowania kolejnych kroków na rzecz uprawnienia i wzmocnienia aktywności przedstawicieli arktycznych ludów rdzennych w działalności IASC. Pojawiła się także propozycja rozważenia utworzenia grupy roboczej, która miałaby na celu przygotowanie zaleceń dotyczących działań IASC w zakresie emisji dwutlenku węgla oraz sposobów zmniejszenia śladu węglowego organizacji (np. poprzez politykę finansowania projektów, które mają ten problem na uwadze lub ograniczanie podróży związanych z ASSW, a wspieranie spotkań on-line w przyszłości). Rada upoważniła Komitet Wykonawczy do podjęcia działań na rzecz powołania takiej grupy.

W dalszej części spotkania zapoznano się z prezentacjami dotyczącymi działalności SAON oraz Arctic Data Committee, ISIRA, współpracy dotyczące Centralnej części Oceanu Arktycznego. Zreferowano też kwestię przygotowań do Arctic Science Ministerial 3 w listopadzie 2020 roku. Następnie w ramach obrad dyskutowano [kwestię proporcji płci i równouprawnienia w ramach IASC](#). Na koniec przypomniano, iż kolejne posiedzenie odbędzie w marcu 2021 w Lizbonie, Portugalia.

W ramach zamkniętej części obrad po przyjęciu protokołu ze spotkania w 2019 roku i przyjęciu agendy obecnego posiedzenia poinformowano Radę, iż dokonany został wybór nowego Sekretarza Wykonawczego IASC – będzie nim od sierpnia 2020 roku dr Gerlis Fugman, wcześniej kierująca APECS. Następnie przewodniczący Grup Roboczych przedstawili do wiadomości Rady sprawozdania z działalności grup w minionych 12 miesiącach oraz ze spotkań roboczych, które odbyły się 29.03. Po zapoznaniu się ze sprawozdaniem finansowym przedstawionym przez Komitet Wykonawczy Rada przyjęła budżet. W tym kontekście odbyła się dyskusja na temat podwyższenia składek członkowskich w IASC – jej wynikiem była decyzja, iż Komitet Wykonawczy przygotowuje bardziej uargumentowaną i szczegółową propozycję, aby kraje rozważyły podniesienie swoich składek członkowskich, która zostanie rozesłana do Rady i przedstawiona ich instytucjom po dyskusji on-line lub po posiedzeniu Komitetu w czerwcu br. Oznaczać to może, iż w najbliższej przyszłości składka członkowska Polski wzrośnie z 13 tys. do 16 tys. Euro.

Następnie Rada została zapoznana z informacjami nt. Medalu IASC (lauratką została w tym roku dr Sue E. More z Center for Ecosystem Sentinels, Biology Department, University of Washington) oraz nt. problemów związanych z organizacją tego konkursu (mało zgłoszeń, kryteria wyboru). Rada została także poinformowana o przygotowaniach do organizacji ASSW w Portugalii (2021), w Norwegii (2022) oraz zaakceptowała ofertę, aby konferencja w 2023 odbyła się w Austrii.

Podczas dalszych obrad Rada przyjęła zaktualizowaną wersję IASC Handbook oraz propozycje Komitetu Wykonawczego dotyczące działań na rzecz otwarcia się IASC na arktyczne ludy rdzenne.

Na koniec posiedzenia Rada wybrała nowego wiceprezydenta IASC, w miejsce przedstawiciela Chin został wybrany Prof. Hiroyuki Enomoto z Japonii, jak również została zapoznana z raportem State of Arctic Science 2020 Report.

Wnioski:

1. spotkanie IASC w wersji on-line wydaje się być wystarczająco efektywne dla realizacji celów posiedzeń Rady IASC, jak też reprezentacji Polski w organizacji.
2. w działalności IASC nie dokonały się w minionym okresie istotne zmiany w zakresie kierunków jej działań czy też uwarunkowań zewnętrznych; jest to korzystane dla Polski z uwagi na fakt, iż nasza dotychczasowa pozycja w organizacji jest stosunkowo mocna, zaś polscy delegaci są aktywni w ramach organów IASC.
3. należy się liczyć z podwyższeniem składki członkowskiej do 16 tys. Euro
4. warto rozważyć w gronie władz PAN i władz KBP PAN możliwości usprawnienia zaangażowania Polski w IASC zgodnie z wytycznymi wynikającymi z raportu nt. specyfiki organizacyjnej poszczególnych państw w zakresie ich zaangażowania w IASC i dobrych praktyk w tym zakresie.

Miejsce i termin następnego spotkania: Lizbona, Portugalia, 20-26 marca 2021